

09 OKT 2013

FYLKESMANNEN I FINNMARK

FINNMÁRKKU FYLKKÁMANNI

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
13/4482

Deres dato
21.06.2013

Vår ref
Sak 2013/2259
Ark 001.7

Vår dato
04.10.2013

Saksbehandler/direkte telefon: *Ingvild Aleksandersen - 78 95 03 02*

NOU 2013 : 9 - Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer - høring

Fylkesmannen viser til brev av 21. juni hvor vi er invitert til å gi en høringsuttalelse til NOU 2013:9.

Analysen er slik vi ser det bredt anlagt og peker på mange viktige momenter som vi tror kan bidra til et mer effektivt politi. Det anbefales en strukturreform, med vekt på kjerneoppgaver for å frigjøre ressurser, samt en kvalitetsreform for å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi. Fylkesmannen er av den oppfatning at analysen ikke har tilstrekkelig fokus på konklusjonene i 22.juli kommisjonen der det ble pekt på at behovet for en endring var størst innenfor politietatens kultur og ledelse.

Fylkesmannen kan ikke se at den sentraliseringen av politiet som foreslås av politianalyseutvalget, kan begrunnes ut fra 22.juli kommisjonens konklusjoner.

Norge er et samfunn som er i konstant endring innen mange sektorer og områder, så også i politiet. Utvalget har lagt til grunn at politiet kan velge en organisering uten hensyn til hvordan regional og lokal forvaltning ellers er organisert. Etter fylkesmannens oppfatning må det ses hen til de erfaringer som andre statlige norske organer har tilegnet seg ved for eksempel organisering av de lokale helseforetakene, og Norsk rikskringkasting. Enhetlig organisering kan ha sine fordeler, men ikke nødvendigvis være tilpasset den virkelighet, og de utfordringer som faktisk foreligger og etaten vil stå ovenfor i ulike deler av landet.

Finnmark fylkes geografi og demografi er preget av lange avstander og spredt befolkning. Slik Fylkesmannen i Finnmark ser det, må hovedfokus ved en ny organisering være å sikre alle innbyggerne i Norge lik tilgjengelighet av politiresurser, og et robust politi som er dimensjonert for framtidens utfordringer i de

ulike distrikt. Dette er ikke bare et spørsmål om geografisk plassering av tjenestestedene, men også spørsmål om en funksjonell organisering og graden av sentralisering av beslutningskompetansen.

Politiet er en viktig samarbeidsaktør for mange andre beredskapsaktører og politiet er avhengige av eksterne samarbeidsaktører. Dette forholdet synes i liten grad å være vektlagt i analysen. Endrede distriktsgrenser vil gi nye utfordringer i forhold til ulike samvirke- og samarbeidsaktører som Heimevernet, sivilt /militært samarbeid generelt, som i dag har en fylkesinndeling. I så henseende burde også et så stort sektorområde som redningstjenesten vært med i analysen. Ved å holde redningstjenesten utenfor har heller ikke samarbeidet med viktige samarbeidsaktører blitt vurdert.

Fylkesmannen har som ett av sine oppdrag å utvikle og styrke arbeid og samarbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i fylket- forebyggende og ved håndtering av uønskede hendelser. I dette arbeidet er politidistriktene viktige samarbeidsaktører. Vi kan ikke se at samarbeid mellom Fylkesmannen og politiet er vurdert i analysen.

Fylkesmannen mener at det ved vurderingen må velges en modell som legger til rette for godt regionalt samarbeid, og her er fylkesmodellen den av de foreslåtte modeller som etter fylkesmannens vurdering vil være den beste.

Det er viktig at politidistriktene har den nødvendige robusthet i alle ledd for å kunne håndtere ulike oppgaver. I dette perspektivet synes distrikts sammenslåing å være riktig, og for en del distrikter kan fordelene være store slik analysen påpeker. Men det er slik at alle endringer også vil kunne medføre ulemper. Vi er av den oppfatning av det i større utstrekning burde vært sett på fordeler og ulemper for de enkelte politidistrikt vurdert opp mot de ulike distriktsmodellene som er presentert.

Forslaget som er skissert er etter vår oppfatning mangelfullt og dårlig begrunnet, og tar i for liten grad høyde for bosetningsmønsteret i region Nord.

Finnmarks geografi, de klimatiske og infrastrukturmessige forhold, samt spredt bosetningsmønster er problematisk, og passer dårlig inn i kriteriene for robuste politidistrikt. Ett Nord-Norsk politidistrikt, eller eventuelt to i landsdelen vil bli forskjellig fra de øvrige politidistrikt. Vi er derfor av den formening at denne sjablonmessige tilnærmingen politianalyseutvalget har gjort er for smal. For Finnmark sin del er nevnte forhold avgjørende i forhold til vurderingen av hvilke modell som bør velges.

Nordområdet er et hovedsatsingsområde i dag. Finnmark har grense mot Finland og Schengengrense mot Russland. Det er i dag grenseoverskridende samarbeid mellom politimyndighetene. I forhold til videreutvikling av politisamarbeidet og våre naboers kultur og systemforståelse samt Nordområdesatsingen er det viktig at beslutningskompetansen innenfor politiet finnes i Finnmark fylke.

For å ivareta også framtidens utfordringer må det ved valg av modell ses hen til den forventede økte aktivitet i forbindelse med petroleumsutvinning og de store industrisatsinger som om få år vil komme i Finnmark, og i havområdene utenfor. Dette vil representere store politimessige utfordringer med behov for tilstedeværelse og beslutningskompetanse. Etter fylkesmannens oppfatning er dette et moment som viser at det ikke vil være riktig å innlemme Finnmark i et Nord-Norsk politidistrikt, men at fylket bør organiseres som ett distrikt, for å ivareta framtidens utfordringer.

Over 70% av Norges reindrift utøves i Finnmark. Reinpolitets tjenesteområder omfatter ca 45 000 kv.km i Finnmark. I erkjennelsen av behovet for politi med særlig kompetanse innenfor reindriftnæringa, både med hensyn til språk og kulturkompetanse ble reinpolitiet opprettet i 1947. For utvikling av reindriften som næring vil det framover være av stor betydning at kompetansen beholdes og videreutvikles i fylket.

Politiet og helsevesenet sine oppgaver krysser hverandre på mange områder, og disse områdene representerer grunnleggende trygghetsbehov i befolkningen - alminnelig rettssikkerhet og trygghet, og helsehjelp når sykdom, skade eller ulykke rammer. Helsetjenesten er ansvarlig for å yte øyeblikkelig hjelp og nødvendig helsehjelp, men for å ivareta denne plikten, kreves noen ganger bistand fra politiet. Politiet har plikt til å yte nødvendig bistand til helsetjenesten i forbindelse med tvungent psykisk helsevern, eller i farlige situasjoner. Utfordringer knyttet til bemanning ved lokale politistasjoner virker dermed direkte inn på helsevesenets arbeid, og ivaretagelsen av akutt syke pasienter. Utredningen er uklar rundt overføring av disse oppgaver, og sier ingen ting om eventuelle endringer i utøvelsen av makt. Helse Finnmark har organisert en egen ledsagertjeneste. I Finnmark finnes allerede en modell for å unngå unødig bruk av politiresurser til slike typer oppdrag, dette er etter fylkesmannens oppfatning et eksempel på at innenfor andre offentlige organisasjoner har man sett behovet for spesialløsninger tilpasset de faktiske forhold og utfordringer i Finnmark.

Anbefaling:

Fylkesmannen i Finnmark anbefaler at Finnmark fylke organiseres som ett politidistrikt.

Med hilsen

Gunnar Kjønne